

Datum
2020-02-24

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2020-131

Yttrande

Till
Fastighets- och gatukon-
toret

Förvaltningsremiss från fastighets- och gatukontoret - Masterplan för Malmö hamn TN-2019-522

Yttrande

Stadskontoret ser positivt på att arbetet med framtagande av en masterplan för Malmö hamn är igång. En masterplan kan ge en stor långsiktig fördel i hur hamnen planeras att utvecklas och vilka ytor som eventuellt kan användas för annat ändamål. Den kan även visa på hur hamnens potentiella utveckling påverkar det omgivande samhället. Remissversionen av planen är ett väl genomarbetat underlag, och den ger en bra översikt över hamnområdets verksamhetsområde.

I följande avsnitt redovisas synpunkter som tar fasta på delar som kan utvecklas i planen i det fortsatta arbetet.

Större tydlighet i riktning och hur målen ska uppnås

I planens syfte anges att en tydlig riktning och ett långsiktigt perspektiv gör att bättre förutsättningar skapas för näringsliv och andra aktörer att våga satsa och investera i hamnen. Planen skulle överlag vinna på att i större grad diskutera och tydliggöra riktningen. Resonemangen om Malmö hamns befintliga och kommande styrkor och utmaningar skulle kunna lyftas fram som bakgrund till resonemang om riktning och visionen.

Gällande visionen som ger en tydlig målbild är frågan om det behöver ta 30 år för att nå dit. Visionen upplevs realistisk och närliggande i tid. Kanske kan målbilden som anges i visionen redan uppnås till 2030?

Planens tre övergripande målsättningar för utvecklingen av hamnen som anges under visionen med sikte på år 2050 är relevanta och bra formulerade. Vad som behöver göras för att skapa förflyttningar inom respektive målområde och hur målområdena förhåller sig till varandra skulle med fördel kunna tydliggöras, och dokumentet kan vinna på en samlad och mer tydlig bild av hur målsättningarna ska uppnås.

Stadskontoret anser att det saknas en målsättning relaterat till visionen om att Malmö hamn ska bli en internationellt erkänd hamn. På samma sätt bör det internationella perspektivet fångas upp i avsnittet strategier med sikte på 2030 och i tillhörande handlingsplan. Hur ska Malmö hamn bli en internationellt erkänd hamn? Vad behövs för att upprätthålla och ytterligare stärka hamnens status som en av EU:s Core hamnar? Vilka åtgärder behövs för att stärka det regionala samarbetet i Östersjöregionen och i synnerhet tillvarata och utveckla relationerna med Köpenhamn?

Vad gäller utformningen innehåller masterplanen såväl framåtsyftande resonemang som långa beskrivningar av nuläget. Dokumentet skulle med fördel kunna göras mer strategiskt och tydligare med en mer stringent struktur. Masterplanens beskrivande delar kan med fördel läggas som bilagor.

Handlingsplanen med sikte på 2030 bör inte vara en bilaga utan istället lyftas fram och kopplas direkt till avsnittet om strategier med sikte på 2030 då dessa hänger nära samman. De utgör kärnan i masterplanen och är viktiga prioriteringar och åtgärder som behöver genomföras.

Avslutningsvis kan planen i högre grad relatera till fler nämndsövergripande styrdokument (exploatering, framtidens kuststad m.m.) samt ägardirektiv och ägardialog i Malmö stad.

Processen med framtagandet och dialog med intressenter

Processen för framtagande av masterplanen skulle kunna beskrivas mer utförligt, då processen är minst lika viktig som själva planen. En viktig del i arbetet är att ge intressenterna i och omkring hamnen en möjlighet att redovisa sina synpunkter och förväntningar. Av denna anledning bör hamnoperatören CMP, offentliga myndigheter på olika nivåer, medborgare och andra intressentgrupper, som anställda, hyresgäster och verksamma i hamnen, involveras i framtagandet av en masterplan. Även en beskrivning över hur strukturerna för samverkan och samarbete med berörda aktörer ser ut framöver, för genomförandet av planen, skulle med fördel kunna finnas med i planen.

Långsiktig planering och styrning av investeringar

I planen beskrivs hur investeringar kommer att krävas och dessa är beroende av vid tidpunkten rådande ekonomiska ramar. Dessutom anges i handlingsplanen att aktiviteter årligen ska prioriteras och arbetas in i verksamhetsplan och budget. Stadskontoret vill här lyfta betydelsen av att ha en mer långsiktig planering och tydligare belysa framtida investeringsbehov. Omfattningen av investeringarna samt under vilken tidsperiod de kommer att behöva genomföras saknas i planen. Detta har även betydelse för vilken styrning Masterplanen är tänkt att ha. En djupare ekonomisk analys bör göras för att aktiviteter ska kunna prioriteras, och hur politiken ges möjlighet att i tidiga skeden göra prioriteringar som krävs är en viktig fråga att planera.

Tekniska nämndens roll och ansvar

För att möta de utmaningar som Malmö hamn står inför samt tillvarata och utveckla befintliga och nya styrkor, behövs kunskap och kompetens vad gäller investeringar i infrastruktur, hamnen som riksintresse, utveckling av Malmös näringsliv kopplat till hamnen och exploateringsfrågor. Även marknadskompetens är viktigt, framförallt för etableringar i Malmö Industrial Park, men även som stöd för CMP:s affärer. Malmö stad och tekniska nämnden har en mycket viktig roll här. Denna rollen skulle tydligare kunna framträda i masterplanen, t ex i beskrivningen av rollfördelning alternativt viktiga aktörer i Malmö hamn.

Stadskontoret vill särskilt understryka vikten av god dialog mellan tekniska nämnden och kommunstyrelsen samt fastighets- och gatukontoret och stadskontoret för att på bästa sätt tillvarata hamnens potential och dess roll i och för Malmö.

Strategi behövs för ökad lönsamhet

Det är positivt att planen ska fungera som en del i marknadsföringen av hamnen. För att tillvarata hamnens potential och dess roll i och för Malmö bör frågan om marknadsföring och etablering av verksamheter i hamnområdet till gagn för Malmö som hamnstad prioriteras i arbetet framöver. Likaså är det viktigt att lönsamheten i Malmö hamn ökar snarast. En ökad omsättning i Malmö hamn gynnar Malmö som helhet, med fler arbetstillfällen och starkare industristruktur. Vilken strategi och vilka åtgärder behövs för att öka lönsamheten för hamnverksamheten?

Risker och utmaningar med hamnens utveckling när staden växer

Det saknas en tydlig genomgång och beskrivning av risker för hamnens utveckling i samband med att staden växer och närmar sig hamnområdet – exempelvis Nyhamnens kommande etapper och en potentiell utfyllnad i Västra hamnen i samband med byggandet av en Öresundsmetro. Hur man ska kunna hantera denna typ av konflikt är viktigt att beröra.

En del av de tyngre industrierna, inte minst i Oljehamnen men även på andra platser i det utpekade hamnområdet, kräver betydande skyddsavstånd och är olämpliga att kombinera med en allt närmare blandad bebyggelse. Den utbredningsbild som presenteras i karta 7 på sida 17 riskerar att stå i kontrast till hamnens utveckling. Stadskontoret vill lyfta fram behovet av att titta på vilka verksamheter som finns, vilka miljötillstånd som staden inte kan påverka och balansen mellan den blandade staden och hamnens tyngre verksamheter, bränslehantering m.m.

Omvärldsanalysen från Sweco lyfter bland annat fram Riksintresset för hamnen och betydelsen av hamnen för olika myndigheters verksamhetsområden som möjliga begränsningar för stadens handlingsfrihet. Det framgår bl.a. att Malmö stad regelbundet bör analysera aktualiteten i riksintresset för att undvika att det försvårar en positiv utveckling av såväl hamnen som övrig stadsmiljö.

Infrastruktur för gods

Masterplanen lyfter fram godstransporter och infrastruktur med nationellt och internationellt viktiga funktioner i Malmö med koppling till hamnens framtida utveckling. Mot bakgrund av utvecklingen med ökade godsflöden i samband med Fehmarn Bält tunnelns öppnande, men även andra satsningar på ökad kapacitet för godstrafik genom t.ex. utbyggnad av höghastighetsjärnväg, behöver frågan om godsbangården och eventuella behov av flytt av rangerbangården diskuteras i ett helhetsperspektiv inom staden.

I detta perspektiv är det även viktigt att bevaka hela bangårdsfrågan och inte enbart godsbangården. Stora ombyggnadsbehov med planskilda spårkorsningar för personbangården som staden pekat ut kan också påverka in- och utfarter från godsbangården, både positivt eller negativt. Det behövs ett helhetsgrepp kring bangårdsfrågan i samarbete med Trafikverket och andra intressenter. Det är också viktigt att följa utvecklingen för godstågstrafiken där framtida behov av omkopplingar på Malmös godsbangård kan reduceras genom en expansion av passerande godståg (heltåg) förbi godsbangården.

Planläggning av industrimark

I planen beskrivs hur planläggningen av verksamhetsmark inom Malmö Industrial Park (MIP) sker i två etapper. År 2015 antogs en detaljplan för området och Malmö Industrial Park MIP, ett område om ca 1 240 000 kvadratmeter i yta varav 470 000 kvadratmeter är verksamhetsmark. Detaljplanen för etapp två pågår sedan 2019 och väntas antas senare under 2020 och kommer att möjliggöra ytterligare ca 250 000 kvm verksamhetsmark till MIP.

Stadskontoret vill lyfta fram behovet av att ta ett helhetsgrepp kring frågan om mark för större industrier och logistikverksamheter. Efterfrågan på större ytor industrimark är svårt att tillgodose inom MIP där marken är avsedd för hamnrelaterade verksamheter. Efterfrågan på ny mark för större industri- och logistikverksamheter behöver hanteras i fortsättningen.

Omvärldsfaktorer som kan belysas tydligare i planens aktiviteter och strategier

Här redovisas förslag på sammanhang i omvärlden som masterplanen i högre grad kan belysa. På global nivå finns en potential i World Maritime University som har ett globalt nätverk och vetenskap (bland annat inom shipping, finance, new technologies, law, commercial development) som skulle kunna användas i utvecklingen.

På EU-nivå har staden en Brysselrepresentation med kompetens gällande påverkan, strategi och kunskap om EU-finansiering, som kan användas i kommunens aktiviteter. Även relation till Hamburg och Europas tredje största hamn kan användas genom t.ex. strategiskt partnerskap, samt även utbyte med andra hamnstäder/landlords.

På nationell nivå bör samarbete med Trafikverket ingå i aktiviteterna gällande åtgärdsplanering och ny nationell plan för investeringar i transportinfrastrukturen. Malmö stads nationella påverkansarbete och stadens strategiska omvärldsprogram kan med fördel också belysas i genomförandet av planens aktiviteter och strategier.

På regional nivå sker samarbete inom Greater Copenhagen Committée vilket kan användas i t.ex. marknadsföringen.

Andra faktorer som med fördel kan belysas i omvärldsanalys är politiska risker så som handelskonflikter, Brexit, politisk oro i andra delar av världen samt i Europa, inbromsning i världsekonomin, ränteläge internationellt, klimatanpassning m.m.

Stadsdirektör

.....
Andreas Norbrant
.....

Avdelningschef

.....
Micael Nord
.....